

Vogelreis Noordoost Polen

Biebramoerassen
en
Bialowieza

Van 29 april t/m 8 mei 2005

Al jaren had ik de wens om een keer in Polen te gaan vogelen. Toen mijn vogelvriend Cor Kes van de VWG Koudekerk/Hazerswoude mij vertelde dat hij, samen met 3 anderen van zijn groep, voor een 10-daagse vogelreis naar noordoost Polen (Biebzramoerassen en Bialowieza oerbos) wilde boeken, had ik niet veel tijd nodig om te beslissen om mee te gaan. Hetzelfde gold voor Ruurd Eisenga, waarmee ik al eerder op een vogelreis ben geweest. Ook hij was hier enthousiast over en besloot om mee te gaan.

Deze reis, die plaatsvond in de periode van 29 april t/m 8 mei 2005, is ontwikkeld door Dobry Den in samenwerking met Stichting Wolka. De Stichting Wolka ondersteunt kleinschalige ecologische landbouw en probeert het agro-toerisme in Polen te bevorderen. Er waren 15 deelnemers plus de twee gidsen en de chauffeur.

1^e dag, 29 april.

De groep vertrok om 20.15 vanuit Arnhem per I.C.C. naar Duisburg. Om niet te laat te komen en ook om in Arnhem nog wat te kunnen eten namen Ruurd en ik de trein in Leiden van 17.08 uur. Na een overstap in Woerden waren we ruimschoots op tijd in Arnhem. Hier hebben we kennis gemaakt met de rest van de groep en de gids, Remco Ivens uit Maassluis. De meeste medereizigers waren pensionados en beschikten over weinig vogelkennis/ervaring. De trein naar Dusseldorf zat overvol en pas na een half uur konden wij over de gereserveerde plaatsen beschikken. Aankomst was om 21.05 en daar hadden we een uur de tijd tot de nachttrein naar Warschau vertrok. We beschikten over een luxe 3 personen couchette met een eigen wastafeltje en voldoende opbergruimte. Dit hadden we te danken aan een boekingsfout. De trein piepte en knarste nogal dus van slapen kwam niet veel terecht.

2^e dag, 30 april.

Om 03.00 uur werden we met veel lawaai wakker gemaakt door de Poolse douane. Het is dan verstandig om niet lollig te willen zijn omdat zij tamelijk vervelend kunnen worden. We kwamen om 09.10 uur in Warschau aan. De trein naar Bialystok moest om ca. 10.00 uur vertrekken maar daar kwam niets van terecht. Een half uur te laat arriveerde een overvolle, stokoude en vieze trein, waar we amper een staanplaats in konden krijgen. Onderweg zagen wij de eerste grauwe gorzen. Rond twee uur waren wij in Bialystok. Hier hebben we kennis gemaakt met onze Poolse gids Jan en de chauffeur van de autobus die beiden de gehele reis bij ons zouden blijven. In Bialystok was een van de weinige mogelijkheden om zloty's te pinnen en postzegels te kopen. Van het laatste hebben wij afgezien vanwege de lange rij voor het loket en omdat wij waarschijnlijk eerder thuis zouden zijn dan de ansichten. Daarna gingen wij met de bus op weg naar ons eerste onderkomen in Wolka Karwowska. Onderweg, direct na de brug over de Biebzra bij Osowiec, zijn we gestopt om te vogelen. Het weer was erg mooi. Zonnig en een temperatuur van 16 graden. We hebben eerst de uitkijktoren aan de westzijde bezocht en daarna een rondwandeling gemaakt aan de andere zijde van de weg, die deels over een lang vlonderpad voerde.

Aan het eind van de wandeling was er een prachtig uitzicht over de Biebzramoerassen vol gele dotterbloemen en een eland die zwemmend/lopend hierin zijn weg vond. De ietwat onprettige reis was toen snel vergeten.

Ca. 18.30 uur waren wij bij ons verblijf waar wij twee nachten zouden slapen. Het onderkomen was een verbouwde landbouwschuur met de kamers op de eerste verdieping. De wasgelegenheden waren summier, 2 wastafeltjes in een niet afgesloten ruimte. Wel waren er 3 toiletten en douches. De 3 pers. kamer zag er netjes uit, evenals de eet- en verblijfruimte (met open haard). Na het eten hebben we nog een kleine wandeling gemaakt en 3 Kraanvogels en een aantal appelvinken gezien.

3^e dag, 1 mei.

Voor het ontbijt hebben we nog even gevogeld rond ons verblijf. Gezien: veel ringmussen, een braamsluiper en 2 langsvliegende man blauwe kiekendieven. Daarna zijn we door de bus naar Grzedy gebracht. Het was de bedoeling hiervandaan via de Wolfsberg (G.Wilcza) door het rode moeras (Czerwone Bagno) naar Kopytkowo te lopen waar de bus ons weer zou oppikken. Vanwege de hoge waterstand was het echter niet mogelijk om de geplande tocht uit te voeren. Het pad door het moeras was afgesloten omdat het water zo hoog stond dat je er tot je borst in zou staan. Ook terugkeren naar Grzedy via de westkant van het bos was om dezelfde reden niet mogelijk. Restte niets anders dan door het bos naar de Wolfsberg te lopen waar je een fantastisch uitzicht hebt over het rode moeras en terug. Dit betekende 20 km. door bos wat ik zelf een beetje teveel van het goede vond. Hier zaten heel veel fluiters en is door de velen een notenkraaker gezien, overigens niet door Ruurd en mij. Verder nog een eland op een afstand van hooguit 10 m die de jonge takken van de bomen opvrat. Bij het uitkijkplatform aan de oostzijde van het bos vloog een zwarte ooievaar (de eerste van de reis), een schreeuwarend en een groepje kruisbekken. Het weer was die dag niet geweldig. Het was bewolkt en vrij fris, niet ideaal voor roofvogels. Juist bij het uitzichtpunt over het rode moeras begon het ook nog af en toe te miezeren. Desondanks hebben we nog wel een zeearend, een klapekster en 2x een schreeuwarend gescoord. Sommigen meenden een bastaardarend te zien maar het zicht was te slecht om hier zeker van te kunnen zijn. 's Avonds zaten er in de buurt van het onderkomen heel mooie appelvinken.

4^e dag, 2 mei.

Na het ontbijt stond een kanotocht over het riviertje de Jegrznia, ca. 5 km ten westen van ons verblijf, op het programma. Het weer was prachtig. De bus bracht ons naar het vertrekpunt waar na een half uurtje de kanoverhuurder met de kano's kwam aanzetten.

Langzaam met de stroom meedobberend hadden we alle tijd om alles op te nemen.

Er zaten volop bevers. Dit konden we zien aan de aangeknaagde en soms omgevallen bomen langs de kant van de rivier en opvallend was dat dit vaak dicht bij woonhuizen was. Halverwege kwamen wij ook nog dicht langs een beverburcht. Wij zagen een hop vliegen, grote karekieten, witvleugelsterns, zwarte en witwangsterns, en de onvermijdelijke ooievaars. We hoorden ook voor de eerste keer een porseleinhoen. De natuur was prachtig. Na drie uur waren wij bij het aankomstpunt waar we de lunch hebben gebruikt.

Hier zaten volop zandhagedissen.

De bus stond weer gereed om ons verder te brengen naar Gugny. De tocht ging via smalle bospaden via Talenko, Sosnowo en Jaziewo richting Jasionowo waar we uit de bus zijn gestapt en een paar kilometer hebben gewandeld tot Dolistowo-Nowe. Veel Polen zaten hier in de rivier te vissen maar wat vogels betreft was het minder spectaculair. In Goniadz zijn we gestopt om vanaf de brug naar de vele sterns te kijken, witvleugelsterns en (minder) zwarte- en witwangsterns. Grote aantallen kempfaantjes waren hier aan het baltsen. In Gugny (4 woonhuizen aan een zandpad middenin de bush bush) logeerden wij bij de boswachter. Hier was een aparte woning ingericht voor gasten. Ruurd en ik hadden een 2 persoonskamer. Ook hier was alles eenvoudig maar schoon. 's Avonds, na prima te hebben gegeten onder een groot afdak, zijn we naar de poelstippenplek geweest bij Barwik, maar helaas.... De boswachter had ons al weinig hoop gegeven omdat ze hier het laatste jaar al niet meer waren gezien. Teveel vogelaars? Hij gaf ons meer kans bij Zajki. Daarna doorgereden naar de natte weilanden bij Zajki waar de boswachter op doelde. Schitterende plek. We zijn een smalle landweg ingelopen tot we middenin het gebied stonden. Veel witvleugelsterns die vlak boven het gras/water foerageerden wat prachtig was om te zien. Verder het oorverdovende geluid van rugstreeppadden en boomkikkers. Er zaten ook nog 7 wilde zwanen wat bijzonder bleek te zijn in deze tijd. Rondom klonk de roep van de porseleinhoenders. Het moeten er tientallen geweest zijn. Op de terugweg, het was inmiddels pikdonker, zijn we nog gestopt bij de uitkijktoren bij Krinycka Biel, waar andere jaren een oorverdovend kikkerconcert werd gegeven. Nu niet dus. We hebben daar wel de enige waterral van de reis gehoord.

5^e dag, 3 mei.

's Ochtends waren we om 4.00 uur opgestaan om naar korhoenders te gaan kijken. Vanaf de boswachterswoning liepen wij direct door het bos naar een uitkijktoren waar je een prachtig uitzicht had over het Bagno Polaskie. Het was koud en vrij somber weer en de korhoenders hadden er duidelijk geen zin in. Wel 3 elanden die, redelijk dichtbij, er op een gegeven moment de draf in zetten. Verbazingwekkend hoe soepel die grote beesten konden rennen. Na het ontbijt zijn we onderweg gegaan naar Taraskowo, een dorpje westelijk van Wizna, waar we twee nachten zouden verblijven. De zon was inmiddels weer te voorschijn gekomen. Al snel werd gestopt om waterrietzangers te spotten. Hiervoor moesten we ca. 2 km. over een dijkje lopen met aan weerszijden veel begroeiing. Daarna kwamen wij in het open veld bij een

uitzichttoren. Helaas waren hier geen waterrietzangers te zien. Op de terugweg is er wel een gezien door de Koudekerkers op een klein open veldje. Op weg naar Wizna zijn we nog twee keer gestopt. Eerst bij de hooilanden tussen Lakowiec en Zajki waar we de avond tevoren naar de witvleugelsterns en wilde zwanen hadden staan kijken. Hier hebben wij de lunch gebruikt en ook een Nederlandse groep vogelaars ontmoet die met Globe onderweg waren in een oude brandweerwagen en een Mercedes bestelbus. Deze groep kampeerde in tenten en wij zijn hen later op de terugreis in de trein weer tegengekomen. Het uitzicht was weer prachtig maar wat de sterns betreft niet zo spectaculair als de avond ervoor. Daarna weer in de bus richting Wizna. Bij Karpki zijn we van de weg afgegaan en hebben het laatste gedeelte over een dijk langs de Narew gewandeld. Bij het uitstappen zagen wij direct een hop die daar aan het foerageren was. In de natte weilanden zaten honderden bosruiters en kemphaantjes. Een zwarte ooievaar foerageerde hier en twee buidelmezen waren een nest aan het bouwen. Door sommigen werd een ijsvogeltje gezien.

De Narew komt hier samen met de Biebzra en het uitzicht is grandioos.

Aan de andere zijde van de brug over de Biebzra stond de bus op ons te wachten bij de enige “bar” in de omgeving. Het bier smaakte voortreffelijk en de stemming steeg tot ongekende hoogte. ‘s Avonds was er voor de ene helft van de groep een bevertocht en voor de andere helft een kampvuur. Voor ons was het kampvuur met de zelfgestookte wodka van de boer die zelf overigens het meeste ervan nuttigde.

6^e dag, 4 mei.

Om 5.45 uur waren wij er weer uit om de omgeving te verkennen. Vanuit bed hoorden wij al de draaihalzen. Deze zaten in een kleine boomgaard direct aan de andere kant van de zandweg en lieten zich prachtig bekijken. Het doel was een klein bosje bij een beek waar de groep die een week eerder was een ijsvogel had gezien. Dit lukte nu niet maar in een bosje 300m verderop zat een ortolaan prachtig te zingen. Voor mij was dit de eerste keer dat ik een ortolaan zag. Na het ontbijt zijn we door de bus naar de brug bij Wizna gebracht vanwaar we langs de oever van de Biebzra naar Burzyn zijn gewandeld, een afstand van ongeveer 10 km. Het weer was net als gisteren weer uitstekend. Weinig wind, zon en een temperatuur van 15 graden. De wandeling voerde langs de rand van een morenenplateau waardoor je vanuit een hoger standpunt een goed uitzicht had over het gebied. Direct aan het begin hoorden we al enkele hoppen roepen maar deze lieten zich niet zien. Ooievaars zaten zowat bij elke boerderij en tijdens een van de vele rustpauzes vloog een vrouwtje roodpootvalk vlak voor ons langs. Een deel van de wandeling ging over het zgn. ortolanenlaantje. Dit is de weg die van Wizna

naar Burzyn en verder loopt en waar aan weerszijden oude eikenbomen staan. Tot voor kort was de vrij brede weg bestraat met kinderhoofdjes maar is nu strak geasfalteerd. Om dit nog een “laantje” te noemen is echter teveel eer. De ortolanen zaten er gelukkig nog wel en we hebben er zeker 5 gezien en gehoord. In Burzyn stond de bus die ons weer terugbracht naar de brug, dus naar de bar. Ook nu smaakte het Poolse bier weer voortreffelijk. Na het avondeten waren wij aan de beurt voor de bevertocht. Met een oud Transitbusje en zittend op stroballen werden wij in een vliegend tempo naar de Narew gebracht, iets ten zuiden van Wizna.

Met een platte schuit die langzaam met de stroom werd meegevoerd voeren wij in het schemerdonker langs de oevers.

Al snel zagen wij een bever zwemmen die, toen wij te dicht bijkwamen, met een harde klap met zijn staart onder water verdween. Verderop zat er een op de kant en dan kan je goed zien hoe groot ze zijn. Intussen was het gaan miezeren. Halverwege de tocht vloog een velduil vlak voor ons langs. Bij elkaar hebben we een stuk of acht bevers gezien. De tocht duurde ongeveer twee uur.

7^e dag, 5 mei.

Vandaag gingen wij via de visvijvers bij Bialystok en het meer van Siemianowka naar Bialowieza. Het weer was niet best, regen en veel wind. Bij de visvijvers was daardoor weinig te zien. Enkele roodhalsfuten en geoorde futen en daar bleef het bij. Het weer was te slecht om hier de geplande route te wandelen. Helaas was dit ook nog zo bij het meer dat langs de wit-russische grens ten noorden van Bialowieza ligt. Hier hadden we wellicht de citroenkwikstaart en veel roofvogels en meeuwensoorten kunnen zien maar dat viel nu letterlijk in het water. De weg van het meer naar Bialowieza voerde grotendeels door produktiebossen en was dus vrij saai. Het onderkomen in Bialowieza was een hotel/pension en zag er prima uit. 3-Persoonskamers, schoon en met goede bedden. In Bialowieza is een pinautomaat, de enige die wij buiten Bialystok hebben gezien.

8^e dag, 6 mei.

‘s Ochtends weer vroeg uit de veren in de hoop in de paleistuin een grijskop- of middelste bonte specht te kunnen scoren. Dat is niet gelukt. Het weer was gelukkig opgeklaard. De paleistuin is een landschappelijk aangelegd park en vond ik niet zo bijzonder. Wel staat er nog uit de tsarentijd een prachtig houten gebouw, blauw geschilderd. Na het ontbijt zijn we naar de ingang van het Bialowieza Nationaal Park gewandeld. Tegen de bosrand zat een schreeuwarend op een paaltje, zeiknat van de regen die eerder was gevallen. Vlakbij de ingang zagen we de eerste withalsvliegenvanger. Het park mag je alleen in onder leiding van een gids, een andere mogelijkheid is er niet. Het kleine stuk wat je te zien krijgt is wel de moeite waard. Jammer was dat de gids hoofdzakelijk over de bomen en planten praatte

en weinig of niets vertelde over vogels. Withalsvliegenvangens en eenmaal een overvliegende schreeuwarend waren de enige bijzondere, althans voor ons, waarnemingen.

In de middag stonden er fietsen klaar en hebben wij in de directe omgeving een tochtje gemaakt. Wij hebben de plek bezocht waar eerder een sperwergrasmus was gezien maar helaas. Wel was er een beverdam die een behoorlijk niveauverschil in de beek veroorzaakte. Op de terugweg zaten er in het dorp pestvogels die we nog niet eerder hadden gezien. Na het avondeten hebben we nog een stukje oerbos buiten het afgesloten gebied bezocht. Het pad bestond gedeeltelijk uit vlonders en/of boomstammetjes en door een aantal onder ons is een middelste bonte specht gezien. Het pad hebben wij niet afgelopen omdat het inmiddels te donker was geworden. Op de terugweg zagen we nog een ransuil en hoorden we kwartelkoningen.

9^e dag, 7 mei.

Dit was de dag van de terugreis. Eerst met de bus naar Bialystok, dan met de trein naar Warschau waar we ruim de tijd hadden voordat de nachttrein naar Berlijn vertrok. De bagage is in een depot gezet waarna Jan, onze Poolse gids die zeer goed bekend is in Warschau, ons heeft rondgeleid in o.a. het oude centrum, het universiteitscomplex (mooi, modern en luxe) en een modern winkelcentrum wat je eigenlijk alleen in Londen of Parijs zou verwachten. Wat een tegenstelling met de armoede die wij op het platteland hebben gezien. In de tweede wereldoorlog is het gehele centrum plat gebombardeerd. Het "oude centrum" is na de oorlog weer opgebouwd zoals het oorspronkelijk was, indrukwekkend. Om 23.00 uur stapten we in de nachttrein richting Berlijn. Nu hadden we wel een 6-persoonscouchette en dat viel knap tegen. Geen ruimte voor de bagage en veel te krap, zeker als je dit met vreemden moet delen wat nu gelukkig niet het geval was. Toch wel redelijk geslapen maar dat kwam meer door de vermoeidheid.

10^e dag, 8 mei.

Om 9.30 uur moesten we overstappen in Berlijn waarna wij konden blijven zitten tot Amsterdam. Naar Leiden was het toen nog maar een klein stukje. Al met al verliep de terugreis heel wat prettiger dan de heenreis. We hebben geen oponthoud gehad en er waren voldoende zitplaatsen in alle treinen.

Bahnhof Berlin-Ost

Samenvattend:

De reis was uitstekend georganiseerd. De eerder toegezonden informatie over de reis en kaarten van de gebieden was/waars heel goed. De prijs, 650 euro, was in vergelijking met andere aanbieders gunstig te noemen. De onderkomens waren eenvoudig, maar netjes en schoon. Het eten was prima, vooral het ontbijt. Het programma was afwisselend en de begeleiding die uit een Nederlandse en een Poolse gids bestond, was heel goed. Verder het feit dat alle dagen een bus ter beschikking stond met een ter plaatse goed bekende chauffeur was luxe. Het weer heeft goed meegewerkt, slechts 1 regendag, en ondanks de vrij hoge temperatuur hebben wij nauwelijks last gehad van muggen. In totaal hebben wij 145 soorten vogels gesteld.

Een minpuntje vond ik de treinreis. Deze duurde heel lang en was niet erg comfortabel.

Oktober 2005

Aad Bijl – Noordwijk

Tijdens de reis verbleven wij op de onderstaande adressen.

Van 30-04 tot 02-05

Wolka Karwowska Urszula Krawczynska
Wolka Karwowska 10
16-320 Barglow Koscielny
Tel: geen

Van 02-05 tot 03-05

Gugny Eugeniusz Wilczewski
Gugny 7
19-225 Trzcianne
Tel: 086-2195063

Van 03-05 tot 05-05

Taraskowo

Helena Grabowska
Taraskowo 30
18-430 Wizna
Tel: 086-2191629

Van 05-05 tot 07-05

Bialowieza

Pension Gawra
Ul. Gen. Michala Polecha 2
17-230 Bilowieza
Tel: 085- 6812804

Landnummer van Polen is 0048.

Adressen organisatoren:

Dobry Den reizen
dobryden@wxs.nl
<http://www.dobryden.nl>

Stichting Wolka
info@wolka.org
<http://www.wolka.org>